

private ownership of land and property were accompanied by reduction of the number of employed people in it. During the period 2000-2011 he was its amount decreased from 342.8 thousand to 211.0 thousand. Accordingly, the share of employment in the agricultural sector in the structure of the employed population decreased over the period from 40.8% to 30.2%. For the majority of the rural population was left without a job, the main source of income and the use of their workforce is operating a farm, that informal employment.

Conclusions. *Transformation of the agricultural sector led to large scale layoffs farms led to increased seasonal labor, contributed to the development of part-time employment. This is not conducive to productive use of labor potential villagers and does not ensure an adequate level of income. To the strategic direction of productive employment refer diversification of agricultural production and the development of non-agricultural activities on agricultural products processing, manufacturing, development of industrial, commercial and social infrastructure, service and ahroservisnyh enterprises, eco-tourism, a system service, social development of rural areas and so on.*

УДК 339.14: 338, 439.5

*Костіна Т.Ю.,
Онуфрій В.М.,
Бровдій В.В.,
Карпатський інститут підприємництва*

ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Анотація. *В статті розкрито облік платників податків. Зроблено аналіз кількості суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України за організаційно-правовими формами господарювання в Закарпатській області, а також проаналізовано кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України в розрізі районів та міст Закарпатської області*

Ключові слова: *облік, платники, податки, кількість, суб'єкти економічної діяльності, райони, міста, Закарпаття.*

Вступ. У структурі податкової роботи важливе місце займає облік платників податків. Він створює передумови для здійснення контролю за правильністю обчислення, повнотою та своєчасністю внесення податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів і цільових фондів.

Всі юридичні та фізичні особи, що мають об'єкти оподаткування підлягають реєстрації як платники податків. З метою централізації обліку платників податків було створено Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України.

Метою статті є аналіз обліку платників податків в Закарпатській області.

Постановка завдання. Провести аналіз обліку платників податків в Закарпатській області.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізована проблема знайшла відображення у наукових працях таких вчених та науковців: А.І. Золотько [2], А.С. Маглаперідзе, В.В. Храпкіна [3], Т.М. Рева [5] та ін. У своїх наукових працях вони розкривають питання обліку платників податків.

Результати дослідження. Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби [1].

Облік платників податків є однією з основних функцій державних податкових органів, яка створює передумови для здійснення контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю перерахування платниками податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів та до державних цільових фондів [2, ст.15].

Дані про платників в обліковому реєстрі групуються за формами власності, в кожній групі виділяються галузі народного господарства. По кожному підприємству обов'язково вказується, як ведуться розрахунки з бюджетом (консолідовано, тобто головним підприємством, чи кожною структурною одиницею окремо). Облік філій за їх наявності здійснюється у податковому органі за місцем їх знаходження, а також у податковому органі за місцем знаходження юридичної особи (головної структури).

Окремо за відповідними категоріями юридичних осіб в податкових органах ведуться: реєстр платників ПДВ, реєстр постійних представництв нерезидентів, реєстр неприбуткових організацій, реєстр великих платників податків, реєстр договорів про спільну діяльність.

Реєстрація здійснюється за допомогою АРМ «Облік платників» та АРМ «Реєстрація платників ПДВ», далі всі інформаційні відомості надходять до бази

даних АІС податкової інспекції, із подальшою передачею їх до центральної бази даних ДПА України (через ДПА області).

Процедури реєстрації та обліку платників податків регламентовані Інструкцією «Про порядок обліку платників податку», яка затверджена Наказом Державної податкової адміністрації України від 19.02.1998 р. №80 (зі змінами та доповненнями).

Юридичні особи повинні у 20-денний термін після одержання свідоцтва про державну реєстрацію звернутися до органів державної податкової служби за своїм місцезнаходженням для взяття на податковий облік. Для реєстрації підприємства зобов'язані подати в ДПІ документи за встановленим переліком:

- заяву за формою №1-ОПП;
- завірені в нотаріальному порядку копії статуту, установчих договорів з відміткою органу, що здійснив державну реєстрацію;
- копію положення (для бюджетних установ, благодійних організацій);
- копію свідоцтва про державну реєстрацію;
- копію довідки про включення до ЕДРПОУ з присвоєнням їй ідентифікаційним кодом.

Усі документи подає особисто засновник (засновники) або уповноважена ним (ними) особа (призначений керівник, головний бухгалтер). Документи приймаються лише за наявності паспорта особи, яка подає документи, довідок про присвоєння ідентифікаційного номера засновників (фізичних осіб), директора та головного бухгалтера. Прийняття заяви фіксується у журналі реєстрації заяв та повідомлень про взяття на облік платників податків за формою №2-ОПП.

Окремо в податкових органах ведеться облік платників податків-фізичних осіб. Основним джерелом інформації з цього питання є Закон України «Про Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів» №321/94-ВР від 22.12.1994 р.

До інформаційного фонду Державного реєстру включаються такі дані:

- індивідуальні ідентифікаційні номери, що надаються фізичним особам – платникам податків і зберігаються за ними протягом їхнього життя;
- загальні відомості про фізичних осіб – платників податків;
- інформація про сплату фізичними особами податків та обов'язкових платежів [5, ст. 81].

Складовою частиною ДРФО є Реєстр фізичних осіб – платників податків суб'єктів підприємницької діяльності (Реєстр фізичних осіб). Фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності після одержання свідоцтва про державну реєстрацію повинна в 5-денний термін звернутися до органу державної податкової служби за своїм місцем проживання для взяття на податковий облік з такими документами:

- заява за ф. № 5-ОПП;
- копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи;
- документ, що посвідчує особу (паспорт).

Працівники підрозділів з обліку платників податків до взяття суб'єкта підприємницької діяльності на облік як платника податків перевіряють подані документи, дані із заяви за ф. №5-ОПП заносять до Реєстру фізичних осіб.

Після взяття платника податків на облік органи державної податкової служби видають йому довідку за ф. 4-ОПП. На другий день після взяття платника податків на облік облікова справа з описом документів закріплюється за інспектором, про що робиться відмітка в журналі за ф. №7-ОПП. Реєстраційна і звітна частина облікової справи зберігається в підрозділі з питань оподаткування фізичних осіб.

Юридичні і фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, що підпадають під визначення платників податку на додану вартість згідно зі статтею 2 Закону України «Про податок на додану вартість», зобов'язані додатково зареєструватися як платники такого податку.

Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) – це автоматизована система збирання, накопичення та опрацювання даних про

всіх юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичних осіб, що знаходяться на території України, а також відокремлені підрозділи юридичних осіб України, що знаходяться за межами України.

Створення та ведення реєстру, розроблення організаційних і методологічних принципів його функціонування забезпечуються органами державної статистики відповідно до Закону України «Про державну статистику» та Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (затвердженого у новій редакції Постановою Кабінету Міністрів України від 22. 06. 2005р. №499).

ЄДРПОУ є важливим компонентом інфраструктури державної статистики України, який забезпечує єдиний державний облік та ідентифікацію суб'єктів господарювання, що знаходяться на території України; здійснення спостережень за структурними змінами в економіці за даними суцільних і вибіркових статистичних спостережень, одноразових обстежень та переписів; взаємодію органів статистики на єдиних методологічних засадах з інформаційними системами органів виконавчої влади; інформаційне обслуговування користувачів.

У відповідності до організаційних і методологічних принципів ведення ЄДРПОУ та державних статистичних класифікацій суб'єкти господарювання класифікуються за організаційно – правовою формою господарювання, видами економічної діяльності, адміністративно – територіальною належністю тощо [3, ст.46].

Класифікації, що використовуються в ЄДРПОУ:

- класифікація організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ);
- класифікація видів економічної діяльності (КВЕД);
- класифікація об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ);
- класифікація органів державного управління (КОДУ);
- класифікація валют (КВ);
- класифікація держав світу (КДС);

- класифікація інституційних секторів економіки України (КІСЕ).

Одними з основних показників стратифікації статистичної інформації при організації суцільних і вибіркових обстежень є організаційно-правова форма господарювання та код виду економічної діяльності, які визначаються відповідно за Класифікацією організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ) та Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД). Ці класифікації розроблено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 4 травня 1993 р. №326 «Про Концепцію побудови національної статистики України та Державну програму переходу України на міжнародну систему статистики і обліку».

Класифікацією організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ) призначено для використання органами державного управління та іншими користувачами для обліку, збирання і оброблення статистичної та адміністративної інформації щодо державної реєстрації, аналізу та узагальнення результатів економічної діяльності суб'єктів господарської (в т.ч. підприємницької) діяльності, ведення державних реєстрів: Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, Реєстру корпоративних прав держави та інших.

Об'єктом класифікації в КОПФГ є визначені чинним законодавством організаційно-правові форми господарювання юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Організаційно-правова форма господарювання – форма здійснювання господарської (зокрема підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності по зобов'язаннях підприємства (організації), порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу одержаних прибутків, можливі джерела фінансування діяльності тощо.

В таблиці 1. подано кількість суб'єктів ЄДРПОУ за організаційно-правовими формами господарювання в Закарпатській області.

Кількість суб'єктів ЄДРПОУ за організаційно-правовими формами господарювання в Закарпатській області [4, ст. 79; 6]

(на початок року; од.)

	2012	2013
Усього	21376	21473
Фермерське господарство	1555	1526
Приватне підприємство	3110	2990
Державне підприємство	93	83
Комунальне підприємство	362	347
Дочірнє підприємство	280	266
Іноземне підприємство	28	29
Підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки)	48	43
Підприємство споживчої кооперації	116	117
Акціонерне товариство	318	107
Товариство з обмеженою відповідальністю	4852	4997
Товариство з додатковою відповідальністю, повне та командитне товариство	50	56
Кооперативи	44	213
Організації (установи, заклади)	3517	3548
у тому числі:		
- державна організація (установа, заклад)	370	373
- комунальна організація (установа, заклад)	2370	2370
- приватна організація (установа, заклад)	7	8
- організація (установа, заклад) об'єднання громадян	46	36
Асоціація, корпорація, концерн, інші об'єднання юридичних осіб	72	69
Відокремлені підрозділи без статусу юридичної особи	1121	1302
у тому числі:		
- філія (інший відокремлений підрозділ)	1085	1008
- представництво	36	41
Політична партія	535	534
Громадська організація	2010	2135
Релігійна організація	1277	1333
Профспілка, об'єднання профспілок	499	533
Благодійна організація	561	578
Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку	186	209
Товарна біржа	4	4
Кредитна спілка	33	36
Споживче товариство та спілка споживчих товариств	129	123
Інші організаційно-правові форми	27	32

Згідно за даними таблиці 1. ми можемо зробити наступні висновки по збільшенню чи зменшенню кількості суб'єктів ЄДРПОУ за організаційно-правовими формами господарювання в Закарпатській області. У 2012 році порівнюючи з 2011 роком бачимо збільшення кількості суб'єктів за такими за організаційно-правовими формами господарювання: іноземне підприємство (1 одиниця, у абсолютному виразі – 3,6%); підприємство споживчої кооперації (1 одиниця, у абсолютному виразі – 0,9 %); товариство з обмеженою відповідальністю (145 одиниць, у абсолютному виразі – 3 %); товариство з додатковою відповідальністю, повне та командитне товариство (6 одиниць, у абсолютному виразі – 12%); організації (установи, заклади) (31 одиницю, у абсолютному виразі – 0,9%); відокремлені підрозділи без статусу юридичної особи (181 одиниця, у абсолютному виразі – 16,1%); громадська організація (125 одиниць, у абсолютному виразі – 6,2%); релігійна організація (56 одиниць, у абсолютному виразі – 4,4%); профспілка, об'єднання профспілок (34 одиниці, у абсолютному виразі – 6,8%); благодійна організація (17 одиниць, у абсолютному виразі – 3,03%); об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (23 одиниці, у абсолютному виразі – 12,4%); кредитна спілка (3 одиниці, у абсолютному виразі – 9,1%); інші організаційно-правові форми (5 одиниць, у абсолютному виразі – 18,5%).

Зменшення кількості суб'єктів ЄДРПОУ бачимо за такими організаційно-правовими формами господарювання: фермерське господарство (29 одиниць, у абсолютному виразі – 1,9%); приватне підприємство (120 одиниць, у абсолютному виразі – 3,9%); комунальне підприємство (15 одиниць, у абсолютному виразі – 4,14%); дочірнє підприємство (14 одиниць, у абсолютному виразі – 5%); підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) (5 одиниць, у абсолютному виразі – 10,42%); акціонерне товариство (211 одиниць, у абсолютному виразі – 66,4%); кооперативи (12 одиниць, у абсолютному виразі – 4,6%); асоціація, корпорація, концерн, інші об'єднання юридичних осіб (3 одиниці, у абсолютному виразі – 4,2%); політична партія (1 одиниця, у абсолютному виразі – 0,19%); споживче

товариство та спілка споживчих товариств (6 одиниць, у абсолютному виразі – 4,7%).

Не пройшло змін в кількості суб'єктів ЄДРПОУ за такими організаційно-правовими формами господарювання: комунальна організація (установа, заклад); товарна біржа.

В таблиці 2. подано кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України в розрізі районів та міст Закарпатської області.

Таблиця 2.

Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України в розрізі районів та міст Закарпатської області [4, ст.78; 6]
(на початок року; од.)

	2012	2013
По області	21376	21473
м. Ужгород ¹	5543	5564
м. Берегово ¹	891	895
м. Мукачево ¹	1942	1971
м. Хуст ¹	748	748
м. Чоп ¹	203	199
Берегівський ¹	930	940
Великобerezнянський	468	450
Виноградівський	1546	1543
Воловецький	410	419
Іршавський	1013	1004
Міжгірський	619	619
Мукачівський ¹	1100	1111
Перечинський	523	525
Рахівський	935	947
Свалявський	801	813
Тячівський	1522	1498
Ужгородський ¹	1584	1620
Хустський ¹	598	607

1 – дані наведено за місцем розташування підприємств.

Згідно за даними таблиці 2. можна зробити наступні висновки по збільшенню чи зменшенню кількості суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України в розрізі районів та міст Закарпатської області. Станом на 01.01.2013 року кількість суб'єктів по м. Ужгород зросло на 21 одиницю, що у абсолютному виразі складає 0,4%, порівнюючи з станом на 01.01.2012 року. Також бачимо збільшення кількості суб'єктів у таких містах та районах Закарпатської області: м. Берегово (4 одиниці, у абсолютному виразі – 0,45%); Березівський район (10 одиниць, у абсолютному виразі –1,1%); Воловецький район(9 одиниць, у абсолютному виразі – 2,2%); Мукачівський район (1 одиницю, у абсолютному виразі – 0,1%); Перечинський район (2 одиниці, у абсолютному виразі – 0,4%); Рахівський район (12 одиниць, у абсолютному виразі – 1,3%); Свалявський район (12 одиниць, у абсолютному виразі – 1,5 %); Ужгородський район (36 одиниць, у абсолютному виразі – 2,27%); Хустський район (9 одиниць, у абсолютному виразі – 1,5%). З цього видно, що кількість суб'єктів по Закарпатській області зросло по всіх містах та районах крім м. Чоп, де кількість суб'єктів зменшилась на 4 одиниці, що у абсолютному виразі складає 1,96%; Великоберезнянський район (18 одиниць, у абсолютному виразі – 3,85%); Виноградівський район (3 одиниці, у абсолютному виразі – 0,19%); Іршавський район (9 одиниць, у абсолютному виразі – 0,9%); Тячівський район (24 одиниці, у абсолютному виразі – 1,6%). Також у м. Хуст та Міжгірському районі кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України в розрізі районів та міст Закарпатської області залишилася незмінною.

Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України у розрізі районів та міст Закарпатської області станом на 01.01.2012 р. подано на рис. 1.

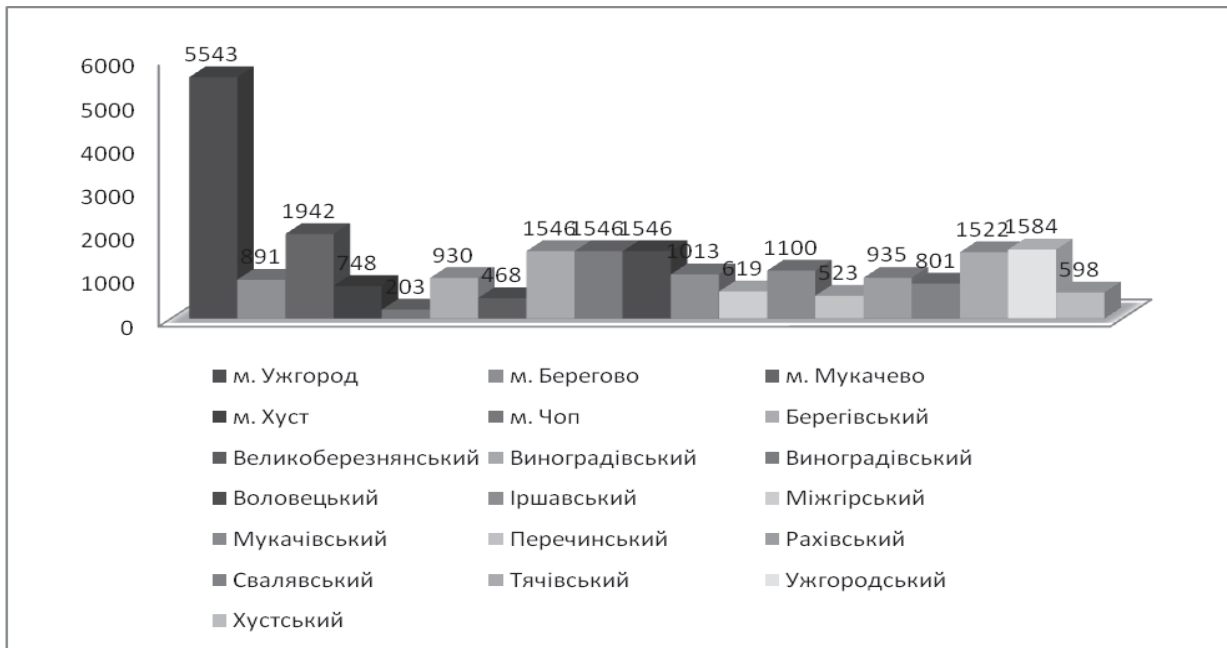

Рис. 1. Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України у розрізі районів та міст Закарпатської області станом на 01.01.2012 р.

Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України у розрізі районів та міст Закарпатської області станом на 01.01.2013р. подано на рис. 2.

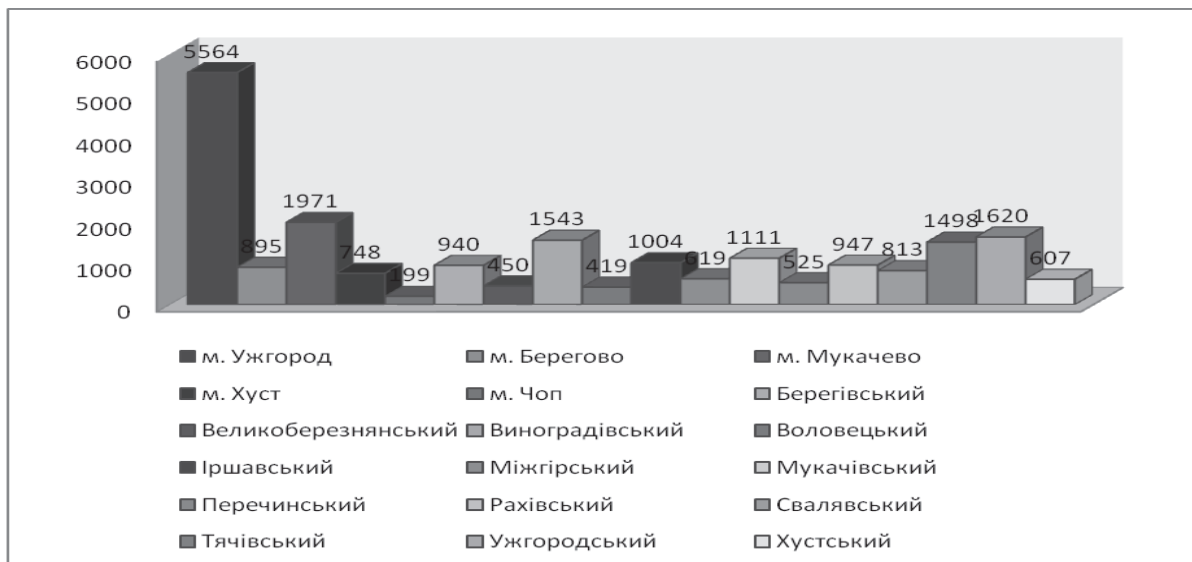

Рис.2. Кількість суб'єктів Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України у розрізі районів та міст Закарпатської області у 2013 р станом на 01.01.2013р.

Висновки. Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) – це автоматизована система збирання, накопичення та опрацювання даних про всіх юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичних осіб, що знаходяться на території України, а також відокремлені підрозділи юридичних осіб України, що знаходяться за межами України.

Сучасна податкова система регламентує основні обов'язки платників: вести бухгалтерський облік, складати звітність про фінансово-господарську діяльність; у строки, встановлені законодавством, подавати до державних податкових інспекцій та інших державних органів бухгалтерську звітність та інші документи та відомості, пов'язані з обчисленням і оплатою податків та інших обов'язкових платежів; своєчасно і в повному розмірі сплачувати податкові суми і здійснювати інші податкові платежі, допускати службових осіб податкових інспекцій для обстеження приміщень, які використовуються з метою одержання доходів чи пов'язані з утриманням об'єктів оподаткування, а також для перевірок з питань обчислення податків та інших обов'язкових платежів; виконувати інші обов'язки, пов'язані з обчисленням і оплатою податків та інших обов'язкових платежів.

Використана література:

1. Податковий кодекс України : прийнятий Верховною Радою України 2 груд. 2010 р. № 2755 – VI : офіц. текст зі змінами та допов. за станом на 20 лют. 2012 р., 2012. — 607 с.
2. Золотько І.А. Податкова система: Навчальний посібник / І.А. Золотько - К: КНЕУ, 2004. – 204 с.
3. Маглаперідзе А.С., Храпкіна В.В. Податковий менеджмент: Навч. пос. / А.С. Маглаперідзе—К.: Центр учбової літератури, 2008. —328 с.
4. Статистичний щорічник Закарпаття за 2011 р. / Держком. статистики України. Головне управління статистики у Закарпатській області. – Ужгород, 2012. – 543с

5. Рева Т.М. Податковий менеджмент: Навчальний посібник: / Т.М. Рева Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005 – 304 с.

6. Статистичні дані про кількість суб'єктів ЄДРПОУ Закарпатської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : www.uz.ukrstat.gov.ua. – Назва з екрана.

Annotation

Problem. *Analyze the tax payers in the Transcarpathian region.*

Results. *Data in the register of taxpayers grouped by ownership, in each group are allocated sectors of the economy. For each company must indicate how the calculations are carried out with a budget. Accounting for subsidiaries if any made to the tax authority at the place of their location, as well as the tax authority at the place of the entity (main structure).*

Unified State Register of Enterprises and Organizations of Ukraine (register) - is an automated system of collection, storage and processing of data about all entities separate subdivisions of legal entities on the territory of Ukraine, as well as separate subdivisions of legal entities of Ukraine, located outside Ukraine.

In accordance with the organizational and methodological principles of USREOU and state statistical classifications entities classified by organizational - legal forms of governance, economic activities, administrative - territorial affiliations and more.

Conclusions. *The current tax system regulates the basic responsibilities of taxpayers: bookkeeping, prepare statements of financial-economic activity, in the terms established by law, to submit to state tax authorities and other government financial statements and other documents and information relating to the calculation and payment of taxes and other obligatory payments, on time and in full amount to pay taxes and perform other tax payments, tax officials to allow inspection, inspection of premises used to produce income or connected with the maintenance of objects of taxation, as well as checks on the calculation of taxes and other obligatory payments, perform other duties, related to the calculation and payment of taxes and other obligatory payments.*

УДК 336.2

Косторной С. В.

к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

ПОДАННЯ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

Анотація. *Узагальнено законодавче та нормативне регулювання подання податкової звітності в електронній формі, зокрема, застосування електронного цифрового підпису. Досліджено особливості спеціалізованого програмного забезпечення щодо формування та подання податкової звітності.*

Ключові слова: *оподаткування, Податковий кодекс, податкова звітність, електронний цифровий підпис.*